

VERGADERING GEMEENTERAAD 2009

Pre-adviesnr. 37
Agendapunt
Onderwerp Notitie reserves en voorzieningen

Middenbeemster, 19 mei 2009

Aan de raad

> voorstel

Wij stellen u voor de notitie reserves en voorzieningen vast te stellen.

> toelichting

In 2001 is er voor het laatst een nota aangeboden aan het college over reserves en in 1998 over voorzieningen. Omdat er acht jaren verstreken zijn en de ontwikkelingen niet stilstaan, is het gewenst een en ander te actualiseren.

In de notitie reserves en voorzieningen worden de volgende zaken besproken:

1. Wat is een reserve en een voorziening en wat is het onderscheid tussen beide.
2. Het juridisch kader, zoals is opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten. Hierbij wordt nader ingegaan op het onderscheid tussen en de bevoegdheid m.b.t. reserves en voorzieningen.
3. De verschillende functies van de reserves en voorzieningen.
4. De principes die gelden als er een nieuwe reserve of voorziening wordt gevormd.
5. Het saldi van reserves en voorzieningen.
6. De uitgangspunten ten aanzien van onttrekkingen en toevoegingen.
7. De ondergrens van de algemene reserve en de weerstandcapaciteit.
8. Er wordt een overzicht gegeven van de reserves en voorzieningen en een toelichting gegeven per reserve/voorziening.

In de notitie reserves en voorzieningen worden tevens een aantal voorstellen gedaan. Onderstaande tekst geeft een samenvatting weer.

Vorming van nieuwe reserves

Voor het vormen van een nieuwe reserve gelden in het algemeen de volgende (eigen) principes:

- Het instellen van nieuwe reserves zullen altijd ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.
- Reservevorming is geen doel op zich, maar er dient wel een specifieke doelstelling te zijn waarvoor de middelen zijn gereserveerd. De doelstelling moet helder geformuleerd zijn.
- Nieuwe reserves worden gecreëerd als:
 - een bepaald doel of activiteit moet worden gerealiseerd, waarvan de uitvoering zich over meerdere jaren uitstrekt. Hierbij kan gedacht worden aan een nieuw beleidsplan;

- opvangen van fluctuaties in de exploitatie, omdat de uitgaven een niet evenredig verloop hebben.

Voorgesteld wordt:

- 1) Akkoord gaan met de hier boven genoemde in het algemeen geldende principes.
- 2) De bevoegdheid tot het instellen van een voorziening neerleggen bij het college, onder de voorwaarde dat een en ander past binnen de door de raad gestelde beleidsmatige en financiële kaders.

Saldi van reserves en voorzieningen

Het vormen van reserves en voorzieningen legt beslag op de bestedingsruimte. Aan het hebben en aantrekken van financiële middelen zijn kosten en risico's verbonden. Het is zodoende belangrijk dat de reserve op grond van een specifieke doelstelling wordt gevormd en niet onnodig is.

Voorgesteld wordt:

- 3) Streven naar een adequate hoogte van de reserves in relatie met de specifieke doelstelling en/of weerstandsvermogen, met inachtneming van het voorzichtigheidsprincipe.

Storting en onttrekking vanuit reserves

Een toevoeging aan een reserve geschiedt altijd in het kader van resultaatbestemming en worden altijd via het programma verantwoord. Het rechtstreeks boeken van bestedingen ten laste van reserves is niet toegestaan. In de hoofdlijnennotitie resultaatbestemmen 2007 van de Commissie BBV is bepaald, dat toevoegingen en onttrekkingen aan elk van de bestemmingsreserves tot maximaal het bedrag dat via de begroting (wijziging) door de raad is goedgekeurd. Verder kunnen er raadsbesluiten zijn die nog in het lopende begrotingsjaar ten gunste of ten laste van een specifieke bestemmingsreserve mogen worden gebracht. Om een juist inzicht te krijgen in de baten en lasten van een door de raad benoemde programma worden hieronder de volgende uitgangspunten benoemd:

Voorgesteld wordt:

- 4) Bij storting aan reserves wordt de storting toegewezen aan het programma, waaruit het geld beschikbaar komt.
- 5) Bij onttrekking vanuit de reserves, wordt de onttrekking toegewezen aan het programma, waarvoor het geld ter beschikking wordt gesteld.
- 6) Indien onttrekking gebruikt wordt voor algemene dekkingsmiddelen, wordt de onttrekking toegewezen aan programma 10 (algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien).
- 7) Storting en onttrekking van renten aan reserves zijn algemeen van aard en worden zodoende toegewezen aan programma 10 (algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien).

Ondergrens algemene reserve

Een systematiek dan de berekeningsmethode die op dit moment gebruikt wordt is om de hoogte van de algemene reserve afhankelijk te laten zijn van de totale omvang van de lasten van de begroting. Een exploitatietekort (lasten zijn hoger dan de baten) wordt immers ten laste van de algemene reserve gebracht. Deze berekeningsmethodiek is eerder in 1996 ter sprake is gekomen, maar toen is er gekozen om de ondergrens die voortvloeit uit de Financiële Verhoudingswet te hanteren.

Voordelen voorgestelde berekeningsmethodiek:

- eenvoudig vast te stellen en beter te verklaren
- te gebruiken als politiek (controle) instrument
- groeit mee met de groei van de gemeente

- de onbenutte belastingcapaciteit komt niet meer in de berekening van de ondergrens voor en wordt dus niet meer dubbel meegenomen
- goede vergelijking mogelijk met andere gemeenten

Als we de ondergrens van 2006 delen op de totale lasten in 2006, komt het percentage uit op 8,5%.

Voorstel:

- 8) De berekeningsmethodiek voor het vaststellen van de ondergrens van de algemene reserves wijzigen met ingang van 2009.

Bovengenoemde betekent voor 2009 en 2010:

	Stand algemene reserve per 1/1 (gebaseerd op begroting 2009)	Ondergrens (= 8,5%)	Verschil
2009	€ 2.317.299	€ 2.109.505	€ 207.794
2010	€ 2.198.712	€ 1.532.941	€ 665.771

Uit bovenstaande tabel kan geconcludeerd worden dat de stand van de algemene reserve voor de jaren 2009 en 2010 toereikend is in verhouding tot de ondergrens.

Ratio weerstandcapaciteit

Het gebruik van de nieuwe methodiek zorgt ervoor dat er het vrij aanwendbaar deel met betrekking tot de algemene reserve en de weerstandcapaciteit lager uitkomt dan op basis van de tot nu toe gebruikte methodiek (zie notitie). Of dit problemen oplevert, is afhankelijk van het financiële gevolg van te benoemen risico's.

Door de weerstandcapaciteit af te zetten tegen het verwachte financiële gevolg van alle risico's, kan de ratio weerstandsvermogen worden berekend.

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Dit is van belang wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet. Door aandacht voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat een financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden en het saldo van de weerstandcapaciteit minus risico's positief is. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in de omvang en in de achtergronden van de risico's in relatie tot de aanwezige weerstandcapaciteit.

In het verlengde van de wijziging van de ondergrens, is het voorstel de ratio weerstandcapaciteit te verhogen van 1,8 naar 2,0. Volgens de waarderingstabel die de Universiteit Twente in samenwerking met Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement heeft opgesteld, betekent dit een kwantificering 'ruim voldoende', maar neigt de waardering naar de kwantificering 'uitstekend'.

Voorstel:

- 9) De ratio weerstandcapaciteit bepalen op 2,0 (was 1,8).

> juridische consequenties

N.v.t.

> financiële consequenties

N.v.t.

Burgemeester en wethouders van Beemster,
de burgemeester, de secretaris,

